

ΜΙΚΡΕΣ ΟΠΕΣ ΘΕΩΡΙΑ & ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Περιεχόμενα

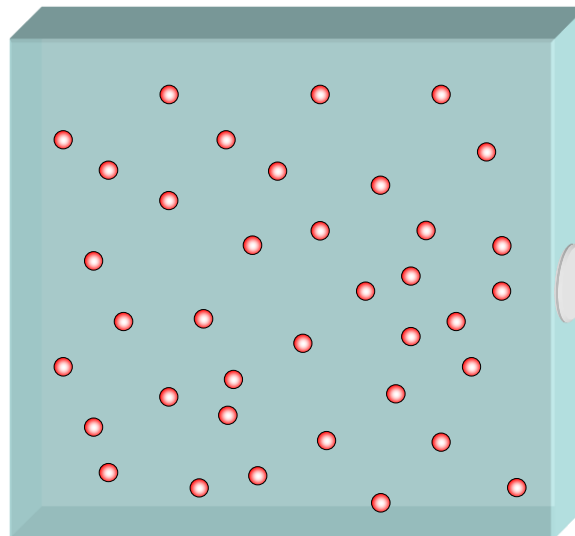
1. Μικρές Οπές
2. Ασκήσεις

1. Μικρές Οπές

Θεωρούμε ιδανικό αέριο που βρίσκεται σε δοχείο όγκου V με μία μικρή οπή.

Εξωτερικά του δοχείου υπάρχει κενό

Θα υπολογίσουμε τον αριθμό των μορίων (dN) που διαφεύγουν σε χρονικό διάστημα dt

Μικρή οπή διατομής S

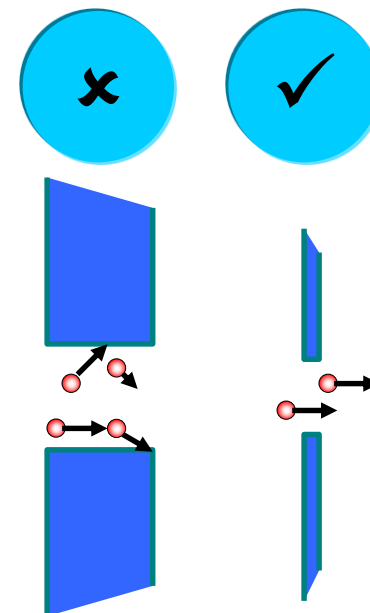
Τα **τοιχώματα** του δοχείου πρέπει να είναι **λεπτά**

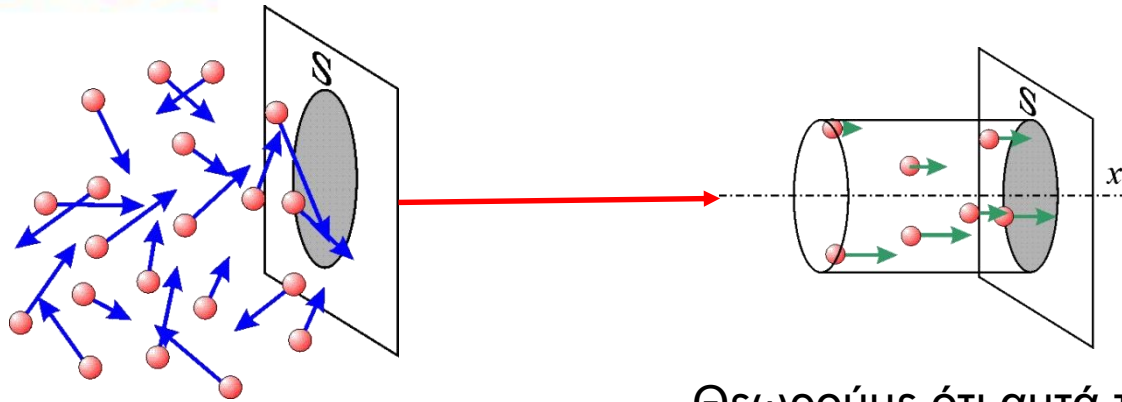
2. Αποφεύγουμε σκεδάσεις των σωματιδίων με τα τοιχώματα

1. Αποφεύγουμε μεγάλη συγκέντρωση σωματιδίων στην έξοδο ή στην είσοδο

Η **οπή** πρέπει να είναι **μικρή**.

Όστε τα σωματίδια που θα διαφεύγουν θα έχουν ταχύτητα κάθετη στην επιφάνεια της οπής

Τα μόρια κοντά στην διατομή κινούνται χαοτικά.

Θεωρούμε ότι αυτά που διαφεύγουν έχουν οριζόντια θετική συνιστώσα ταχύτητας $\langle u_x^+ \rangle$.

Έστω κύλινδρος μήκους $dx = \langle u_x^+ \rangle dt$

Θεωρούμε ότι

- Η αρχική συγκέντρωση στο δοχείο (πριν το άνοιγμα της οπής) είναι:

$$n_o = \frac{N}{V} \begin{array}{l} \longrightarrow \text{Αριθμός των σωματιδίων} \\ \longrightarrow \text{Όγκος δοχείο} \end{array}$$

- Η συγκέντρωση των σωματιδίων που βρίσκονται μέσα στο κύλινδρο την χρονική στιγμή t :

$$n(t)$$

- Η μέση ταχύτητα των σωματιδίων που κινούνται στο θετικό ημιάξονα:

$$\langle u_x^+ \rangle$$

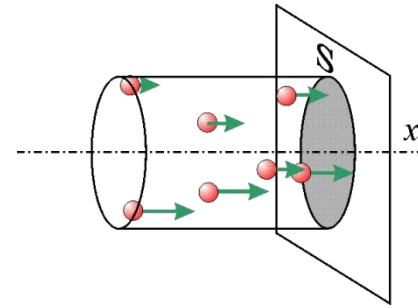
- Ο αριθμός των μορίων που διαφεύγουν από το δοχείο σε χρόνο dt :

$$dN_{\varepsilon\xi}$$

- Ο αριθμός των μορίων που εισέρχονται σε χρόνο dt :

$$dN_{\varepsilon\sigma}$$

Ο αριθμός των σωματιδίων που βρίσκονται στο κύλινδρο και τελικά θα διαφύγουν μέσα σε χρόνο dt :

Επειδή έξω υπάρχει κενό και τα μόρια που διαφεύγουν δεν ξαναεπιστρέφουν πίσω έτσι τα εισερχόμενα σωματίδια στο δοχείο θα είναι:

$$dN_{\varepsilon\xi} = n(t) dV_{\text{κυλ}} \Rightarrow dN_{\varepsilon\xi} = nSdx \Rightarrow$$

$$dN_{\varepsilon\xi} = nS \langle v_x^+ \rangle dt$$

$$dN_{\varepsilon\sigma} = 0$$

Η **συχνότητα κρούσεων** με τα τοιχώματα του δοχείο είναι αριθμό των μορίων στη μονάδα του χρόνου και στη μονάδα της επιφάνειας δηλαδή:

$$v = \frac{dN_{\varepsilon\xi}}{Sdt} = \frac{nS \langle v_x^+ \rangle dt}{Sdt} = n \langle v_x^+ \rangle = \frac{1}{4} n \langle v \rangle$$

$$\sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} \qquad \sqrt{\frac{8kT}{\pi m}}$$

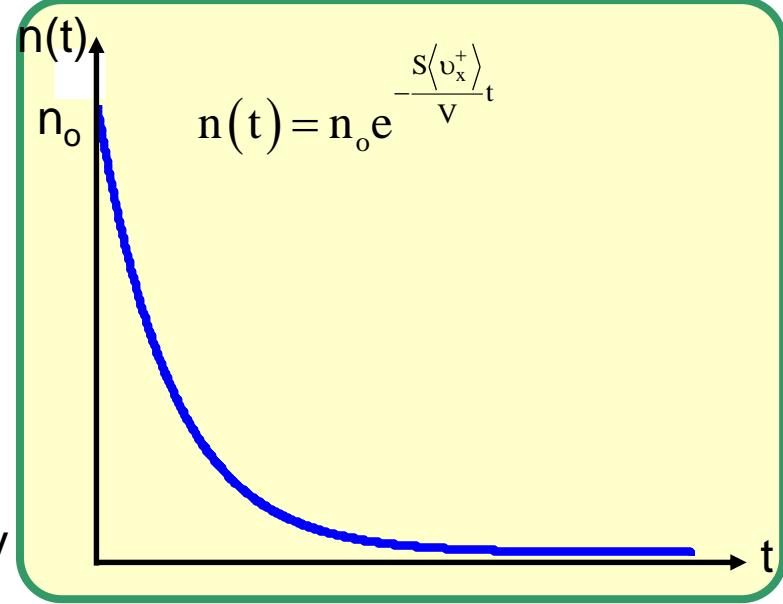
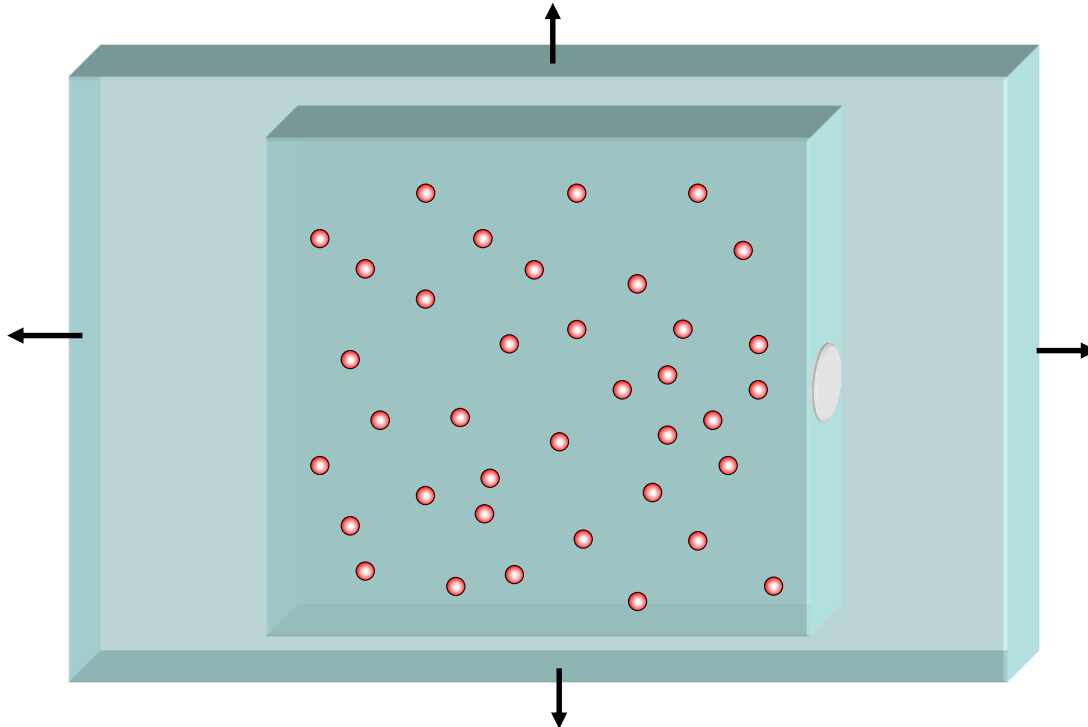
Η συγκέντρωση του δοχείο θα είναι:

$$dn = \frac{dN_{\varepsilon\sigma} - dN_{\varepsilon\xi}}{V} \Rightarrow$$

$$dn = \frac{0 - nS \langle v_x^+ \rangle dt}{V} \Rightarrow \frac{dn}{n} = - \frac{S \langle v_x^+ \rangle}{V} dt \Rightarrow \int_{n_0}^n \frac{dn}{n} = - \frac{S \langle v_x^+ \rangle}{V} \int_0^t dt \Rightarrow n(t) = n_0 e^{-\frac{S \langle v_x^+ \rangle}{V} t}$$

Παρατήρηση 1

Στην διαδικασία που ακολουθήσαμε εξωτερικά του δοχείου (1) υπήρχε κενό και θεωρητικά ένα δεύτερο (2) και μεγαλύτερο δοχείο απείρων διαστάσεων. Δηλαδή τα σωματίδια που εξέρχονται από την μικρή οπή δεν ξαναγυρίζουν ποτέ πίσω στο αρχικό δοχείο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η συγκέντρωση του δοχείου να ελαττώνεται μέχρι να μηδενιστεί. Με αυτόν τον τρόπο θα επέλθει ισορροπία αφού η συγκέντρωση μέσα και έξω θα είναι μηδενική.

Παρατήρηση 2

Αν το δεύτερο δοχείο (2) δεν είχε αυτές τις ιδιότητες (κενό και απείρων διαστάσεων) τότε θα είχαμε και έναν αριθμό σωματιδίων ο οποίος θα διαχέονταν από το δεύτερο δοχείο στο πρώτο.

Άρα για το μελετώμενο δοχείο (1) θα είχαμε:

$$dN_{\varepsilon\xi} = n_1 S \langle v_{x,1}^+ \rangle dt$$

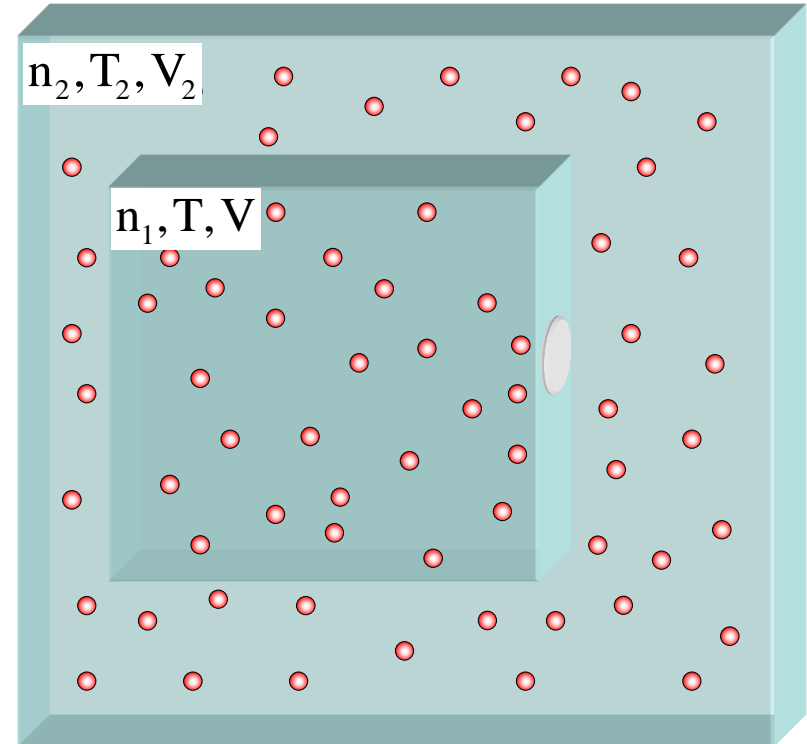
$$dN_{\varepsilon\sigma} = n_2 S \langle v_{x,2}^- \rangle dt$$

$$dN_1 = dN_{\varepsilon\sigma} - dN_{\varepsilon\xi} = n_2 S \langle v_{x,2}^+ \rangle dt - n_1 S \langle v_{x,1}^+ \rangle dt$$

$$= \langle v_{x,2}^- \rangle$$

$$= \sqrt{\frac{kT_1}{2\pi m}}$$

$$= \sqrt{\frac{kT_2}{2\pi m}}$$

Ενώ η μεταβολή της συγκέντρωσης για το δοχείο (1) θα είναι:

$$dn_1 = \frac{\overbrace{n_2 S \langle v_{x,2}^+ \rangle dt}^{dN_{\varepsilon\sigma}} - \overbrace{n_1 S \langle v_{x,1}^+ \rangle dt}^{dN_{\varepsilon\xi}}}{V}$$

Παρατήρηση 3

Αν και τα δύο δοχεία δεν είναι κενά αλλά περιέχουν διαφορετικά αέρια τότε δεχόμαστε ότι το κάθε δοχείο είναι αρχικά κενό για το αέριο που αρχικά υπάρχει στο άλλο και πραγματοποιούμε την ίδια διαδικασία.

2. Ασκήσεις

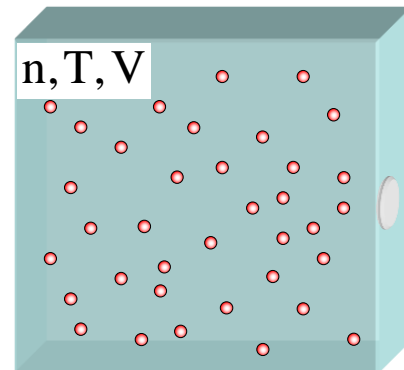
ΑΣΚΗΣΗ 1

Δοχείο όγκου V με λεπτά τοιχώματα, που είναι γεμάτο ιδανικό αέριο διατηρείται σε σταθερή θερμοκρασία T . Στο τοίχωμα του δοχείου ανοίγουμε οπή εμβαδού S , από την οποία τα μόρια διαφεύγουν στο κενό. Τι ποσότητα θερμότητας Q πρέπει να προσφέρουμε στο δοχείο στη μονάδα του χρόνου για να διατηρούμε τη θερμοκρασία σταθερή;

Εξωτερικά του δοχείου υπάρχει κενός χώρος πολύ μεγάλου όγκου.

⇒

Τα μόρια που διαφεύγουν δεν επιστρέφουν ποτέ παίρνοντας μαζί τους και ένα μέρος της ενέργειας του αερίου

Τα εισερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι: $dN_{\text{εισ}} = 0$

Τα εξερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι: $dN_{\text{εξ}} = nS \langle v_x^+ \rangle dt$

Άρα, η μεταβολή του αριθμού των σωματιδίων στο εσωτερικό του δοχείου θα είναι:

$$dN = dN_{\text{εισ}} - dN_{\text{εξ}} = -nS \langle v_x^+ \rangle dt$$

Ενώ, η μεταβολή της συγκέντρωσης των σωματιδίων στο εσωτερικό του δοχείου θα είναι:

$$dn = \frac{dN_{\text{εισ}} - dN_{\text{εξ}}}{V} = \frac{-nS \langle v_x^+ \rangle dt}{V}$$

$dn < 0$: ελάττωση

$$dn = \frac{-nS\langle v_x^+ \rangle dt}{V} \Rightarrow \frac{dn}{n} = -\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} dt \Rightarrow \int_{n_0}^n \frac{dn}{n} = -\int_0^t \frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} dt \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \ln n \Big|_{n_0}^n = -\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} t \Big|_0^t \Rightarrow \ln \frac{n}{n_0} = -\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} t \Rightarrow n = n_0 e^{-\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} t}$$

• Ο ρυθμός μεταβολής των μορίων του δοχείου είναι:

$$\frac{dN}{dt} = \frac{dN_{\varepsilon_{1\sigma}} - dN_{\varepsilon_{\xi}}}{dt} = -nS\langle v_x^+ \rangle = -n_0 e^{-\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} t} S\langle v_x^+ \rangle$$

• Η μέση ενέργεια ενός μορίου λόγω θερμικής κίνησης θα είναι:

$$\langle E \rangle = \frac{3}{2} kT$$

Το συνολικό ποσό της ενέργεια που χάνεται στη μονάδα του χρόνου θα είναι:

$$E_{\text{OUT}} = \frac{dN}{dt} \langle E \rangle = -n_0 e^{-\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} t} S\langle v_x^+ \rangle \frac{3}{2} kT = -n_0 e^{-\frac{S}{V} \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} t} S \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} \frac{3}{2} kT = -\frac{3}{\sqrt{8\pi m}} n_0 e^{-\frac{S}{V} \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} t} (kT)^{3/2} S$$

Άρα η ενέργεια που πρέπει να προσφέρουμε στο δοχείο στη μονάδα του χρόνου για να διατηρούμε τη θερμοκρασία σταθερή θα είναι:

$$Q(t) = +\frac{3}{\sqrt{8\pi m}} n_0 e^{-\sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} \frac{S}{V} t} (kT)^{3/2} S$$

$$\langle v_x^+ \rangle = \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}}$$

Παρατήρηση

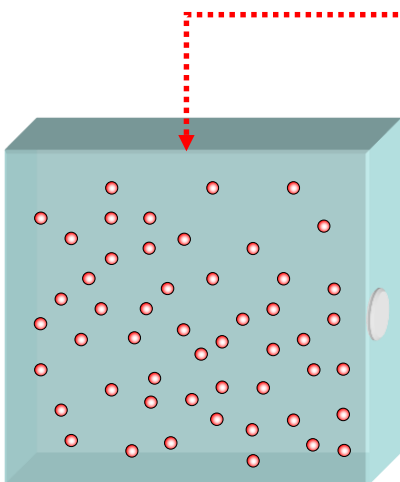
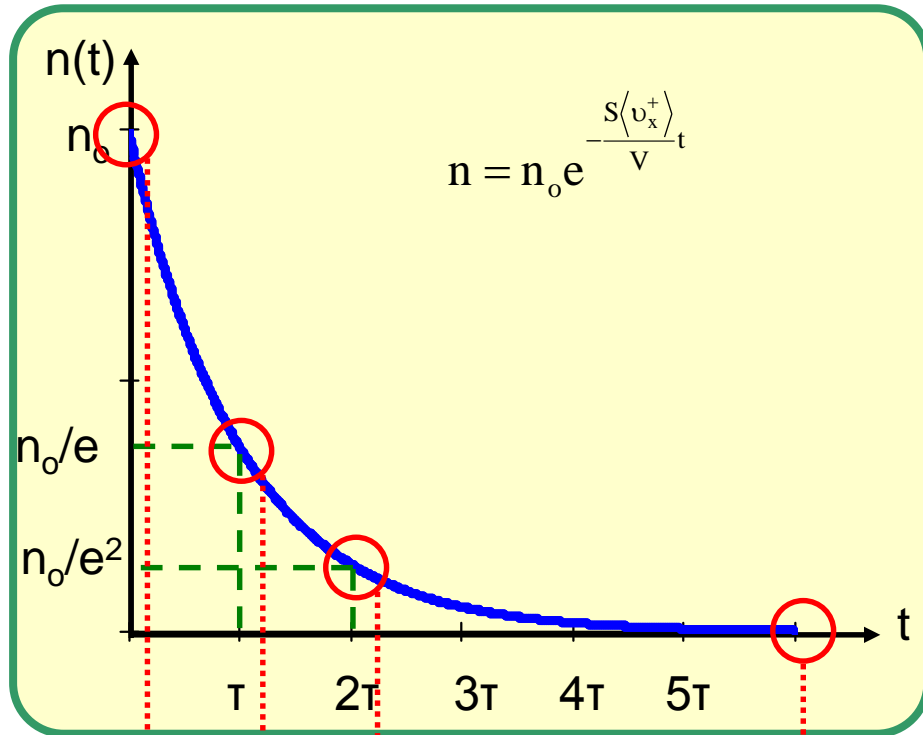
Το μέγεθος $\frac{S\langle v_x^+ \rangle}{V} = \frac{1}{\tau}$

έχει διαστάσεις αντιστρόφου χρόνου.

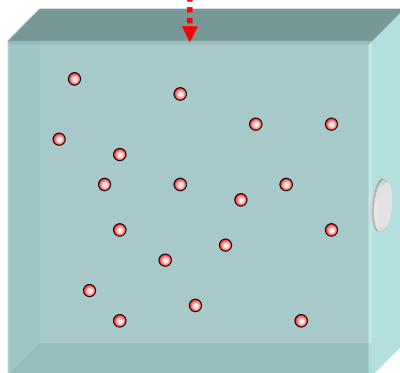
Την συγκέντρωση μπορούμε να την γράψουμε:

$$n = n_0 e^{-\frac{t}{\tau}}$$

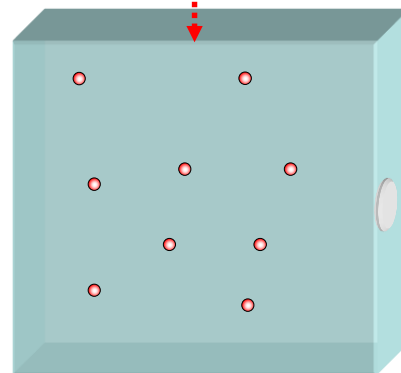
ο τ είναι ένας χαρακτηριστικός χρόνος, συγκεκριμένα μετά από τόσο χρόνο η συγκέντρωση γίνεται n_0/e .

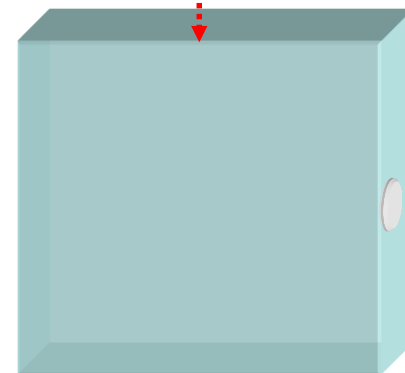
$t = 0$

$t = \tau$

$t = 2\tau$

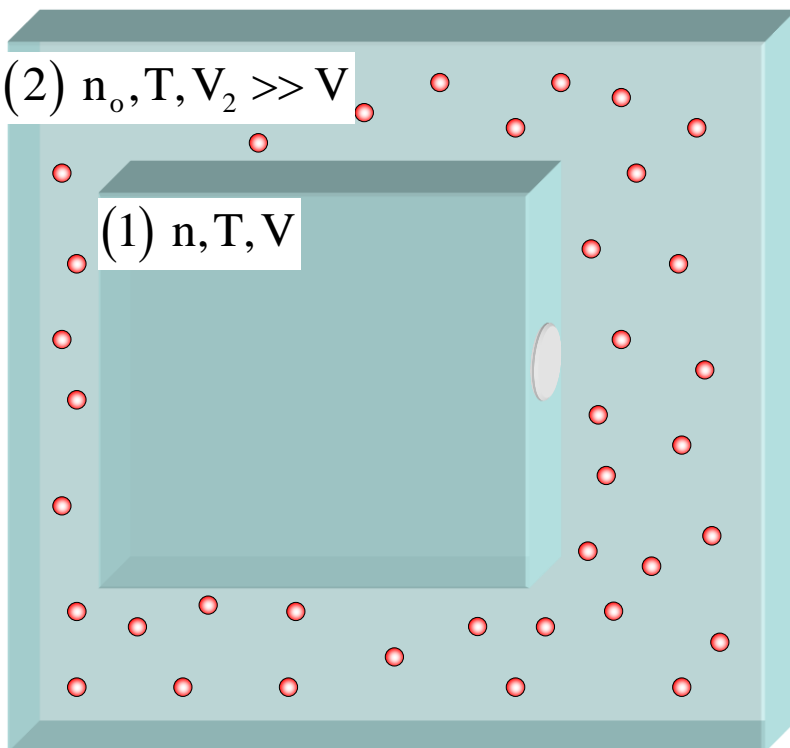

$t \gg \tau$ 10

ΑΣΚΗΣΗ 2

Εντελώς κενό δοχείο όγκου V με λεπτά τοιχώματα, τα οποία διατηρούνται συνεχώς σε σταθερή θερμοκρασία, τοποθετείται σε ιδανικό αέριο με σταθερή συγκέντρωση n_0 , που έχει την ίδια θερμοκρασία. Πως θα μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου η συγκέντρωση στο εσωτερικό του δοχείου, αν στα τοιχώματα ανοίξουμε πολύ μικρή οπή εμβαδού S .

Αρχικά

Η θερμοκρασία είναι και στα δύο δοχεία η ίδια άρα:

$$\underbrace{\langle v_x^- \rangle_2 = \langle v_x^+ \rangle_2 \ominus \langle v_x^+ \rangle_1}_{\text{II}} = \langle v_x^+ \rangle$$

Τα εισερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι:
Τα εξερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι:

$$dN_{\text{εισ}} = \underline{n_0} S \langle v_x^+ \rangle dt$$

$$dN_{\text{εξ}} = n S \langle v_x^+ \rangle dt$$

Η μεταβολή της συγκέντρωσης των σωματιδίων στο εσωτερικό του δοχείου (1) θα είναι:

$dn > 0$: αύξηση

$$dn = \frac{dN_{\varepsilon\sigma} - dN_{\varepsilon\xi}}{V} \Rightarrow dn = \frac{n_o S \langle v_x^+ \rangle dt - n S \langle v_x^+ \rangle dt}{V} \Rightarrow \frac{dn}{n_o - n} = \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow$$

$$\int_0^n \frac{dn}{n_o - n} = \int_0^t \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow - \int_0^n \frac{(n_o - n)'}{n_o - n} dn = \int_0^t \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow$$

$$\ln(n_o - n) \Big|_0^n = - \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow \ln\left(\frac{n_o - n}{n_o}\right) = - \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow$$

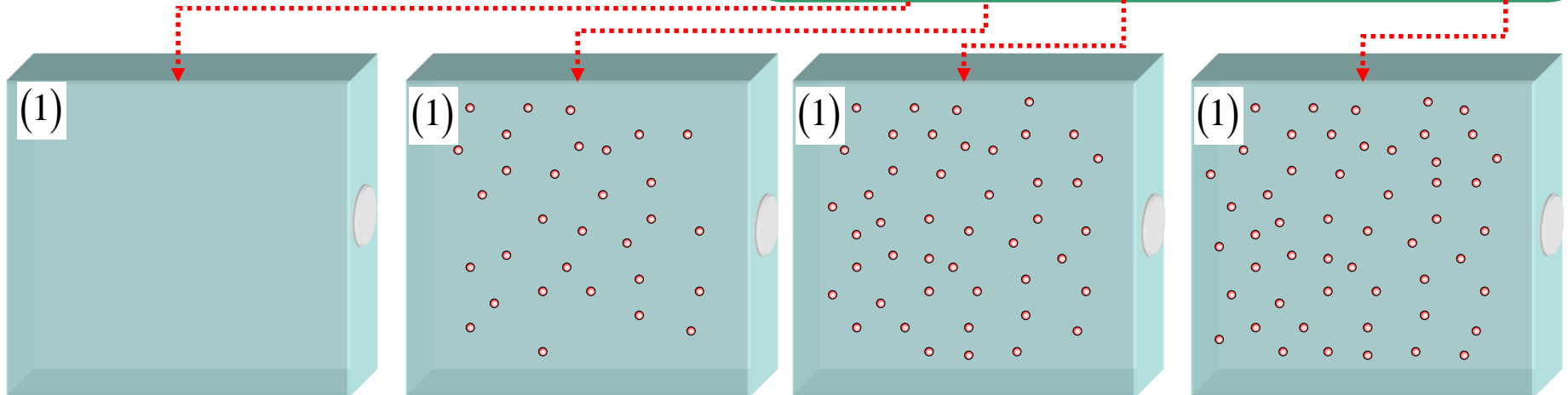
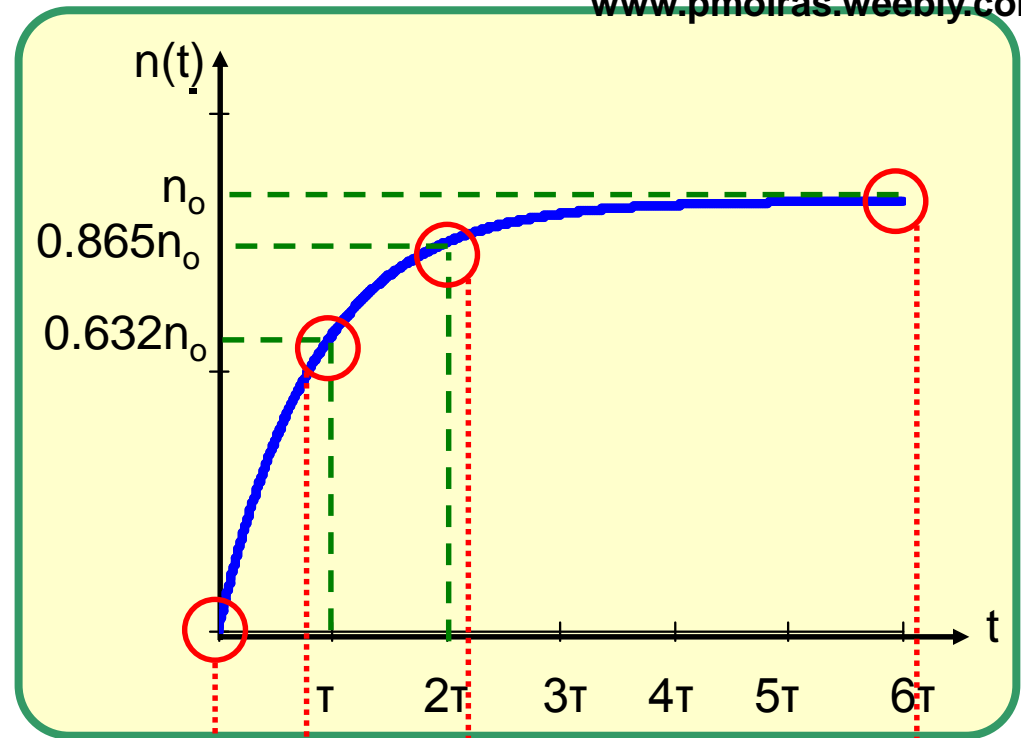
$$\frac{n_o - n}{n_o} = e^{-\frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t} \Rightarrow n(t) = n_o \left(1 - e^{-\frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t} \right)$$

Παρατηρήσεις

$$n(t) = n_0 \left(1 - e^{-\frac{S \langle v_x^+ \rangle t}{V}} \right)$$

Ο χαρακτηριστικός χρόνος δίνεται από τη σχέση:

$$\frac{1}{\tau} = \frac{S \langle v_x^+ \rangle}{V} = \frac{S}{V} \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}}$$

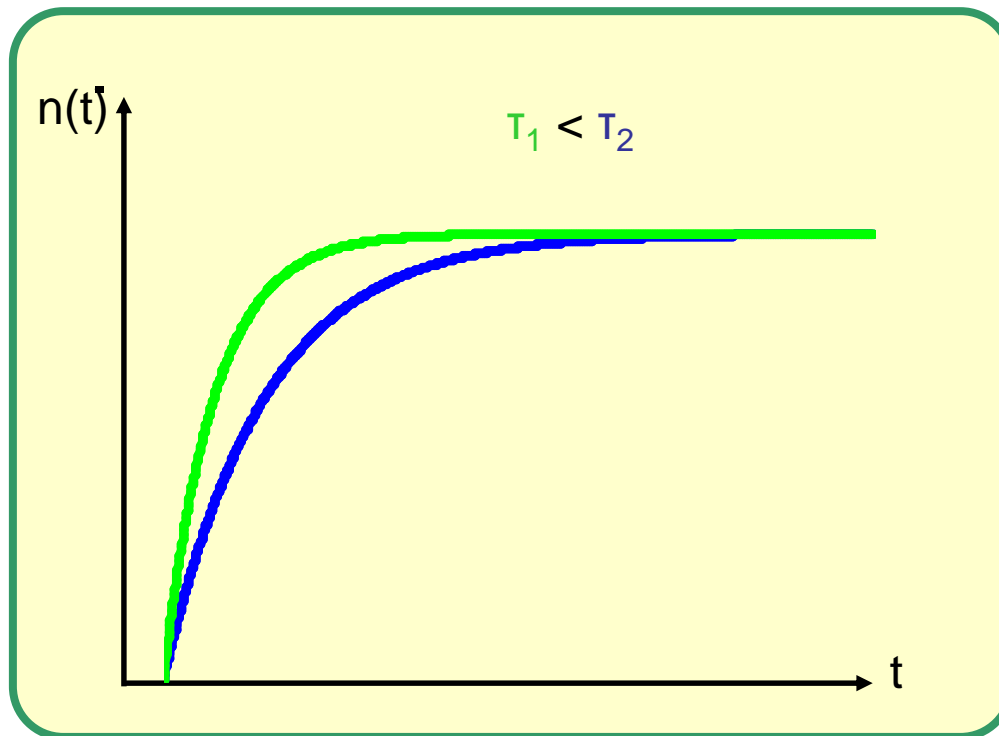
Η συγκέντρωση του δοχείου (1) τελικά εξισώνεται με την συγκέντρωση του μεγαλύτερου δοχείου (2) επικρατώντας ισορροπία.

Μεγαλώνουμε την διατομή S

Αν ή μικραίναμε τον όγκο του δοχείου 1

ή αυξάναμε την θερμοκρασία T και στα δύο δοχεία

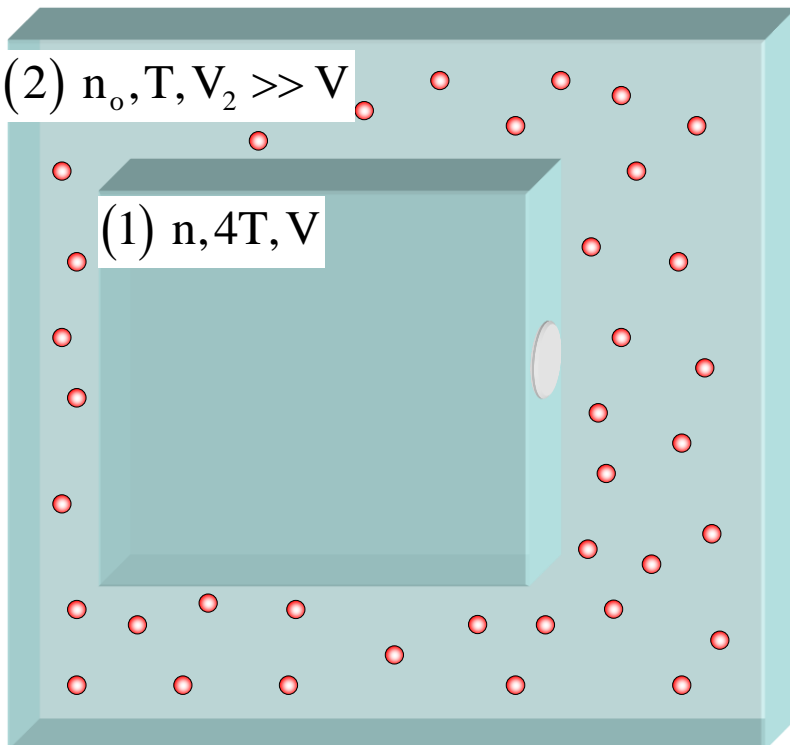
Τότε, η διαδικασία θα γινόταν πιο γρήγορα, διότι μικραίνει ο χαρακτηριστικός χρόνος τ , (αυξάνει το $1/\tau$).

ΑΣΚΗΣΗ 3

Δοχείο μικρής οπής επικοινωνεί με το περιβάλλον. Η θερμοκρασία του περιβάλλοντος είναι T και η πίεση p . Στο δοχείο η θερμοκρασία είναι διαρκώς $4T$ και σε όλη την έκταση του. Πόση είναι η πίεση στο εσωτερικό του δοχείου;

Αρχικά

Η θερμοκρασία είναι διαφορετική στα δύο δοχεία άρα:

$$\langle v_x^- \rangle_2 = \langle v_x^+ \rangle_2 = \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} = \langle v_x^+ \rangle$$

$$\langle v_x^+ \rangle_1 = \sqrt{\frac{k4T}{2\pi m}} = 2\langle v_x^+ \rangle$$

Η πίεση του ιδανικού αερίου για το δοχείο (1) δίνεται από την καταστατική εξίσωση:

$$P_1 V_1 = N_1 k T_1 \Rightarrow P_1 = n_1 k T_1 \Rightarrow P = 4nkT$$

Τα εισερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι: $dN_{\varepsilon_{1\sigma}} = \underline{n_o} S \langle v_x^- \rangle_2 dt = n_o S \langle v_x^+ \rangle dt$ }

Τα εξερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι: $dN_{\varepsilon_{\xi}} = n S \langle v_x^+ \rangle_1 dt = 2n S \langle v_x^+ \rangle dt$ }

Η μεταβολή της συγκέντρωσης των σωματιδίων στο εσωτερικό του δοχείου (1) θα είναι:

$dn > 0$: αύξηση

$$dn = \frac{dN_{\varepsilon_{1\sigma}} - dN_{\varepsilon_{\xi}}}{V} \Rightarrow dn = \frac{n_o S \langle v_x^+ \rangle dt - 2n S \langle v_x^+ \rangle dt}{V} \Rightarrow \frac{dn}{n_o - 2n} = \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow$$

$$\int_0^n \frac{dn}{n_o - 2n} = \int_0^t \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow -\frac{1}{2} \int_0^n \frac{(n_o - 2n)'}{n_o - 2n} dn = \int_0^t \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow$$

$$\ln(n_o - 2n) \Big|_0^n = -2 \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow \ln\left(\frac{n_o - 2n}{n_o}\right) = -2 \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow \frac{n_o - 2n}{n_o} = e^{-2 \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t} \Rightarrow$$

$$n(t) = \frac{n_o}{2} \left(1 - e^{-2 \frac{S}{V} \langle v_x^+ \rangle t} \right)$$

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ:

$$P = 4nkT$$

$$n(t) = \frac{n_0}{2} \left(1 - e^{-2\frac{S}{V}\langle v_x^+ \rangle t} \right)$$

$$\langle v_x^+ \rangle = \sqrt{\frac{kT}{2\pi m}}$$

$$P = 2n_0 kT \left(1 - e^{-2\frac{S}{V}\sqrt{\frac{kT}{2\pi m}} t} \right)$$

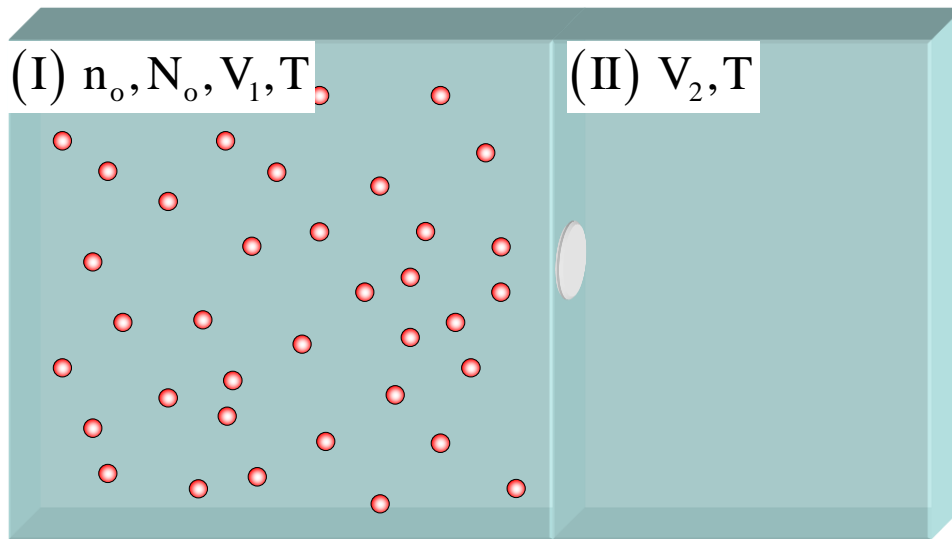
Παρατηρήσεις:

- Για $t = 0$ η πίεση είναι μηδενική, άρα δεν υπήρχαν μέχρι τότε μόρια μέσα στο δοχείο.
- Για $t \rightarrow \infty$ η πίεση είναι $P = 2n_0 kT$

ΑΣΚΗΣΗ 4

Δοχείο χωρίζεται από διάφραγμα σε δύο μέρη, με όγκους V_1 και V_2 . Στο πρώτο μέρος υπάρχουν μόρια ιδανικού αερίου μάζας m , με συγκέντρωση n_0 , ενώ το δεύτερο είναι κενό. Την χρονική στιγμή $t = 0$ ανοίγουμε στο διάφραγμα μικρή οπής εμβαδού S . Αν η θερμοκρασία και στα δύο μέρη διατηρείται σταθερή και ίση με T . Να υπολογιστεί η συγκέντρωση και στα δύο μέρη.

Αρχικά

	I	II
$t = 0$	$n_{0,I} = n_0$	$n_{0,II} = 0$
$t > 0$	$n_I = n$	$n_{II} =$

$$n_{II} = \frac{N_{0,I} - N_I}{V_2} = \frac{n_{0,I} V_1 - n_I V_1}{V_2} = (n_0 - n) \frac{V_1}{V_2}$$

$$\langle v_x^- \rangle_{II} = \langle v_x^+ \rangle_{II} \ominus \langle v_x^+ \rangle_I$$

$$\langle v_x^+ \rangle_{II}$$

Η θερμοκρασία είναι και στα δύο δοχεία η ίδια άρα:

Δοχείο I

Τα εισερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι:

$$dN_{\varepsilon_{1\sigma}} = n_{II} S \langle v_x^- \rangle_{II} dt = (n_o - n) \frac{V_1}{V_2} S \langle v_x^+ \rangle dt$$

Τα εξερχόμενα σωματίδια σε χρόνο dt θα είναι:

$$dN_{\varepsilon_{\xi}} = n_I S \langle v_x^+ \rangle_I dt = n S \langle v_x^+ \rangle dt$$

Η μεταβολή της συγκέντρωσης των σωματιδίων στο εσωτερικό του δοχείου (I) θα είναι:

$dn < 0$: ελάττωση

$$dn = \frac{dN_{\varepsilon_{1\sigma}} - dN_{\varepsilon_{\xi}}}{V_1} = - \frac{dN_{\varepsilon_{\xi}} - dN_{\varepsilon_{1\sigma}}}{V_1} \Rightarrow dn = - \frac{n S \langle v_x^+ \rangle dt - (n_o - n) \frac{V_1}{V_2} S \langle v_x^+ \rangle dt}{V_1} \Rightarrow$$

$$dn = - \left(n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} \right) \frac{S}{V_1} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow \frac{dn}{\left(n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} \right)} = - \frac{S}{V_1} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow$$

$$\int_{n_o}^n \frac{dn}{\left(n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} \right)} = \int_0^t \frac{S}{V_1} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow \frac{V_2}{V_1 + V_2} \int_{n_o}^n \left(n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} \right)' dn = \int_0^t \frac{S}{V_1} \langle v_x^+ \rangle dt \Rightarrow$$

$$\frac{V_2}{V_1 + V_2} \ln \left(n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} \right) \Bigg|_{n_o}^n = -\frac{S}{V_1} \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow \ln \left(n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} \right) \Bigg|_{n_o}^n = -\frac{V_1 + V_2}{V_1 V_2} S \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow$$

$$\ln \left(\frac{n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2}}{n_o} \right) = -\frac{V_1 + V_2}{V_1 V_2} S \langle v_x^+ \rangle t \Rightarrow n \frac{V_1 + V_2}{V_2} - n_o \frac{V_1}{V_2} = n_o e^{-\frac{V_1 + V_2}{V_1 V_2} S \langle v_x^+ \rangle t} \Rightarrow$$

$$n \frac{V_1 + V_2}{V_2} = n_o \frac{V_1}{V_2} + n_o e^{-\frac{V_1 + V_2}{V_1 V_2} S \langle v_x^+ \rangle t} \Rightarrow n = \frac{n_o}{V_1 + V_2} \left[V_1 + V_2 e^{-\frac{V_1 + V_2}{V_1 V_2} S \langle v_x^+ \rangle t} \right] = n_I$$

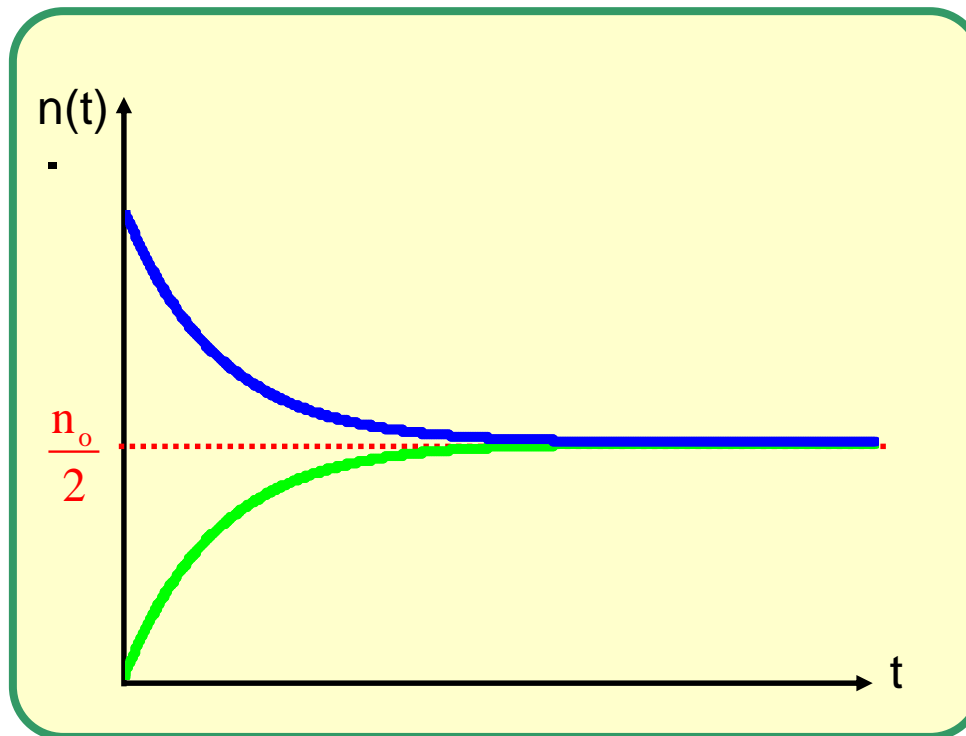
Δοχείο II

$$n_{II} = (n_o - n) \frac{V_1}{V_2}$$

Παρατηρήσεις

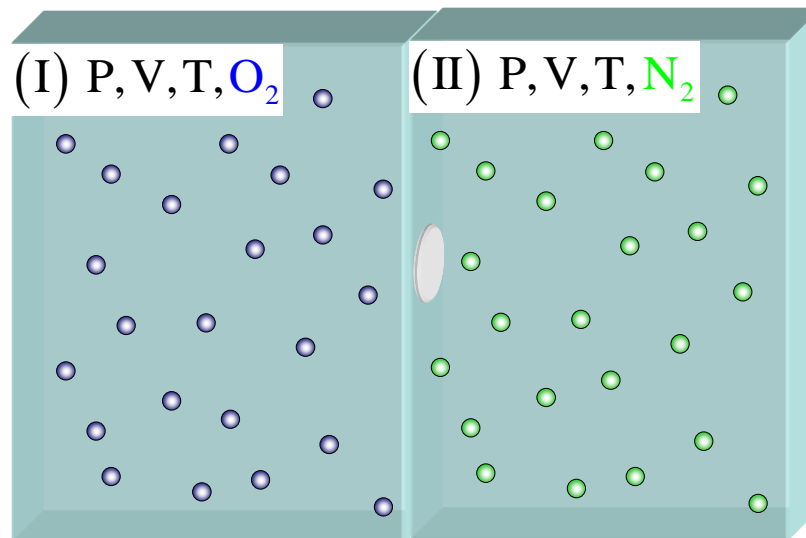
Αν τα δύο μέρη είχαν τον ίδιο όγκο $V_1 = V_2 = V$ τότε:

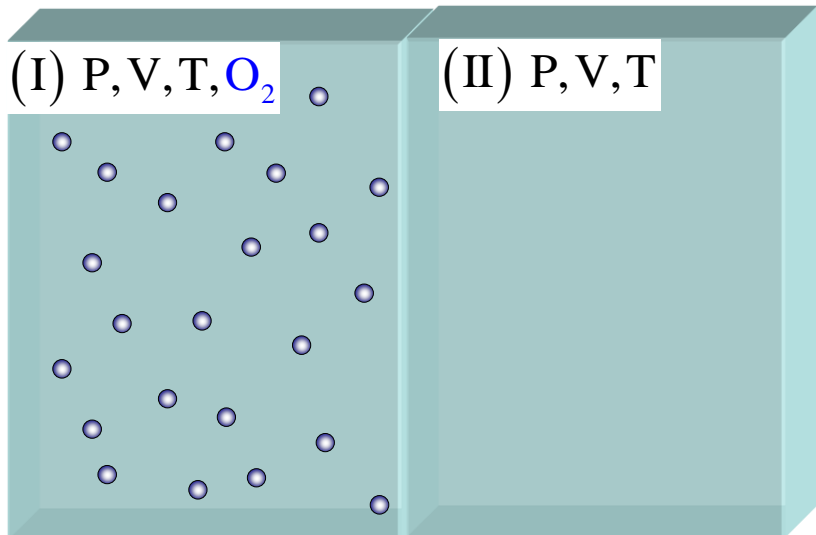
$$n_I = \frac{n_o}{2} \left[1 + e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle}{v} t} \right] \quad n_{II} = \frac{n_o}{2} \left[1 - e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle}{v} t} \right]$$

ΑΣΚΗΣΗ 5

Δοχείο χωρίζεται από διάφραγμα σε δύο ίσα μέρη όγκου V το καθένα. Στο ένα μέρος περιέχεται άζωτο και στο άλλο οξυγόνο με τις ίδιες πιέσεις P και θερμοκρασίες T . Τα αέρια στο δοχείο είναι πολύ αραιά (ιδανικά). Τη χρονική στιγμή $t = 0$ στο διάφραγμα ανοίγουμε μικρή οπή εμβαδού S . Υπολογίστε την πίεση στους δύο χώρους σαν συνάρτηση του χρόνου. Η θερμοκρασία των αερίων είναι σταθερή.

Αρχικά

Θα θεωρήσουμε αρχικά ότι υπάρχει μόνο O_2 .

Δηλαδή για $t = 0$

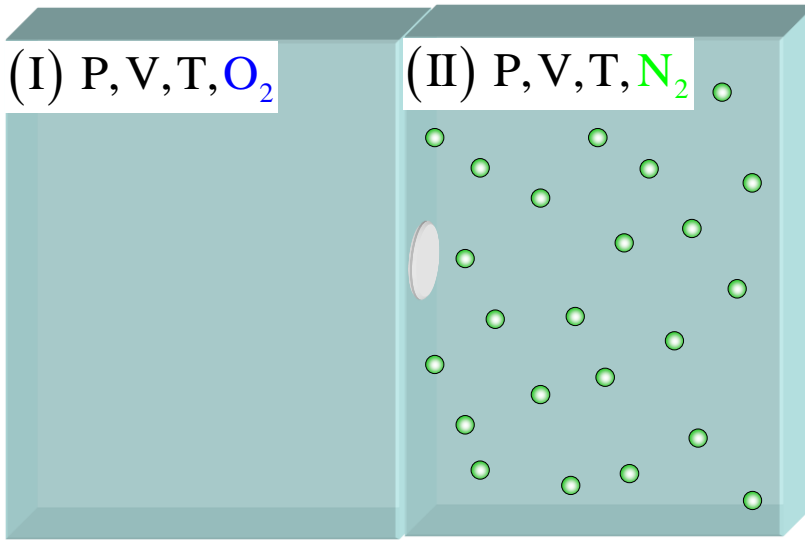
Το δοχείο I είναι γεμάτο με O_2

Το δοχείο II είναι κενό

Από τα συμπεράσματα της προηγούμενης άσκησης θα έχουμε:

$$n_{I,O_2} = \frac{n_{o,O_2}}{2} \left[1 + e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle_{O_2} t}{V}} \right]$$

$$n_{II,O_2} = \frac{n_{o,O_2}}{2} \left[1 - e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle_{O_2} t}{V}} \right]$$

Αν θεωρήσουμε αρχικά ότι υπάρχει μόνο N_2 .

Δηλαδή για $t = 0$

Το δοχείο I είναι κενό

Το δοχείο II είναι γεμάτο με N_2

Άρα θα έχουμε:

$$n_{I,N_2} = \frac{n_{o,N_2}}{2} \left[1 - e^{-\frac{2S \langle v_x^+ \rangle_{N_2} t}{V}} \right]$$

$$n_{II,N_2} = \frac{n_{o,N_2}}{2} \left[1 + e^{-\frac{2S \langle v_x^+ \rangle_{N_2} t}{V}} \right]$$

Η συγκέντρωση στο πρώτο δοχείο θα είναι:

$$n_I = n_{I,O_2} + n_{I,N_2} = \frac{n_{o,O_2}}{2} \left[1 + e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle_{O_2} t}{V}} \right] + \frac{n_{o,N_2}}{2} \left[1 - e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle_{N_2} t}{V}} \right]$$

$$n_{II} = n_{II,O_2} + n_{II,N_2} = \frac{n_{o,O_2}}{2} \left[1 - e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle_{O_2} t}{V}} \right] + \frac{n_{o,N_2}}{2} \left[1 + e^{-\frac{2S\langle v_x^+ \rangle_{N_2} t}{V}} \right]$$

Η πίεση στο δοχείο I θα δίνεται από τη σχέση: $P_I = n_I kT$

Η πίεση στο δοχείο II θα δίνεται από τη σχέση: $P_{II} = n_{II} kT$